

Nợ trái phiếu và giá trị doanh nghiệp: Vai trò điều tiết của tự do kinh tế

Lê Thị Bảo Như¹ • Phạm Thị Vân Trinh^{2*}✉ • Đặng Bửu Kiểm³

^{1, 2, 3}Trường Đại học Sài Gòn, TP. Hồ Chí Minh.

ORCID: *0009-0006-5328-1151.

✉ Tác giả liên hệ: pvtvtrinh@sgu.edu.vn.

Ngày nhận bài: 28/8/2025 | Biên tập xong: 02/3/2026 | Duyệt đăng: 12/3/2026

TÓM TẮT:

Mục tiêu nghiên cứu: Nghiên cứu nhằm xem xét tác động của nợ trái phiếu (NTP) đến giá trị doanh nghiệp (GTDN) tại Việt Nam và đánh giá vai trò điều tiết của các chỉ số tự do kinh tế (TDKT), bao gồm TDKT tổng thể, tự do tài chính và tự do đầu tư. Mục tiêu trọng tâm nhằm làm rõ liệu TDKT có thể giảm nhẹ hay gia tăng tác động của NTP lên GTDN trong bối cảnh thị trường mới nổi.

Thiết kế nghiên cứu/Phương pháp/Tiếp cận: Nghiên cứu sử dụng dữ liệu bảng của 344 doanh nghiệp phi tài chính niêm yết trên HOSE giai đoạn 2010–2023, với phương pháp ước lượng SGMM nhằm khắc phục vấn đề nội sinh và tự tương quan. Ba mô hình tương tác được xây dựng để kiểm định vai trò điều tiết của TDKT tổng thể (ECOF), tự do tài chính (FINF) và tự do đầu tư (INVF).

Kết quả nghiên cứu chính: NTP nhìn chung làm giảm GTDN. ECOF và FINF làm gia tăng tác động ngược chiều của NTP, trong khi INVF giúp giảm nhẹ tác động này. Một số biến kiểm soát như tăng trưởng doanh thu, quy mô doanh nghiệp và tăng trưởng GDP có tác động hỗ trợ GTDN. Trong khi đó, lạm phát có tác động ngược chiều.

Giá trị đóng góp mới: Bài phân tích tách biệt NTP khỏi tổng nợ, đồng thời kiểm định ba khía cạnh của TDKT trong vai trò điều tiết, điều các nghiên cứu trước ở Việt Nam chưa thực hiện. Kết quả cung cấp bằng chứng mới cho thị trường mới nổi, hỗ trợ doanh nghiệp tối ưu hóa cấu trúc vốn và cung cấp cơ sở cho các chính sách nhằm phát triển thị trường trái phiếu theo hướng minh bạch và hiệu quả hơn.

TỪ KHÓA: Tự do kinh tế, nợ trái phiếu, giá trị doanh nghiệp, Việt Nam.

Mã phân loại JEL: A13, F63, G30.

DOI: <https://doi.org/10.63065/ajeb.vn.2026.240.....>